

Informatīvais materiāls sabiedrībai par rīcību avārijū situācijās SIA „Circle K Terminal Latvia”

VISPĀRĒJA INFORMĀCIJA

SIA “Circle K Terminal Latvia” terminālis Laivinieku ielā 7, Rīga, LV-1015

SIA “Circle K Terminal Latvia” termināļa augstākā vadība ir Circle K Terminal valde, kuru terminālī pārstāv termināļa vadītājs. SIA “Circle K Terminal Latvia” rūpniecisko risku novērtēšanas un samazināšanas pasākumu atbildīgā persona ir termināļa vadītājs Ēriks Teivāns.

SIA “Circle K Terminal Latvia” savā darbībā vadās pēc starptautiski atzītiem kvalitātes, vides, veselības un drošības sistēmu standartiem un ir sertificētas atbilstoši ISO 9001:2008; ISO 14001:2004 un OHSAS 18001:2007 standartu prasībām.

Iepazīties ar termināļa darbību, Drošības plānu un Civilās aizsardzības plānu, kā arī saņemt papildu informāciju, var zvanot uz tālr. 67353761 darba dienās no plkst. 10.00 līdz 12.00.

Lai samazinātu potenciālo rūpniecisko avāriju iespējamību, SIA “Circle K Terminal Latvia” nepārtraukti veic modernizācijas pasākumus, vadības un drošības sistēmas pilnveidošanu. Tiek veikta nepārtraukta tehnoloģisko procesu un tehnoloģiskā aprīkojuma uzraudzība un tā tehniskā stāvokļa diagnosticēšana, ir izveidota tehniskās apkopes un remonta sistēma.

Darbinieku un apkārtējo iedzīvotāju drošībai SIA “Circle K Terminal Latvia” terminālim atbilstoši Ministru kabineta 2016.gada 1.marta noteikumiem Nr.131 “*Rūpniecisko avārijas riska novērtēšanas kārtība un riska samazināšanas pasākumi*” ir izstrādāts Drošības pārskats un Civilās aizsardzības plāns, kas reglamentē SIA “Circle K Latvia” termināļa vadības un darbinieku gatavību avārijas gadījumiem, kā arī nosaka obligātās sākotnējās darbības avārijū un citu apzināto apdraudējumu gadījumā. Šajos plānos ir iekļauta informācija par iespējamo avāriju seku izplatību,

iespējamo apkārtnes objektu un iedzīvotāju apdraudējumu, apdraudējuma veidiem un iespējamiem ietekmes efektiem. Tāpat tas iekļauj informāciju par neatliekamiem pasākumiem avārijas gadījumā, apziņošanas kārtību, u.c.

Drošības pārskats ir iesniegts Vides pārraudzības valsts birojā. Valsts vides dienestā ir iesniegts Iesniegums par bīstamajām vielām.

Sadarbībā ar valsts avārijas un glābšanas operatīvajiem dienestiem un blakusesošiem naftas produktu uzglabāšanas termināliem tiek organizētas mācības iespējamo avāriju lokalizācijai un to seku likvidācijas darbu organizēšanā.

SIA “Circle K Terminal Latvia” termināļa rīcībā esošās mobilās iekārtas, aprīkojums un inventārs, kas paredzēts izmantošanai avārijas seku likvidēšanai, samazināšanai un ierobežošanai, ir norādīti Civilās aizsardzības plānā un Drošības pārskatā.

SIA “CIRCLE K TERMINAL LATVIA” RĪGAS TERMINĀĻA DARBĪBA

SIA “Circle K Terminal Latvia” termināļa teritorijā tiek veikta gaišo naftas produktu (benzīns, dīzeļdegviela), kā arī etanola uzglabāšana rezervuāros un pārkraušanu tankkuģos, auto un vagoncisternās. Terminālā izvietoti 6 naftas produktu

uzglabāšanas rezervuāri (5000 m³ katrs), 2 biodegvielas rezervuāri (250 m³ katrs), 4 degvielas piedevu rezervuāri (30m³), sūkņi, autocisternu uzpildes/noliešanas vieta, dzelzceļa estakāde, piestātne ZO-18 un cauruļvadi.

BĪSTAMO VIELU RAKSTUROJUMS

Benzīns – 1.bīstamības kategorijas, bezkrāsains, gaistošs un viegli uzliesmojošs šķidrums ar zemu viskozitāti un raksturīgu naftas ogļūdeņražu smaržu. Īpaši viegli uzliesmojošs šķidrums. Tvaiki ir smagāki nekā gaiss un var radīt eksplozīvu maisījumu vidi. Var kairināt ādu. Lielas koncentrācijas ieelpošanai ir narkotisks efekts un var izraisīt galvas sāpes, reiboni un miegainību. Norīšanas gadījumos var izraisīt ģenētiskus bojājumus vai izraisīt nāvējošu ķīmisko

pneimonītu. Benzīns var saturēt līdz 1% benzolu, kas tiek klasificēta kā kancerogēna viela, ilgstoša iedarbība var kaitēt auglībai vai izraisīt citas slimības). Pastāv gruntsūdeņu piesārņojuma un saindēšanas risks. Toksisks ūdens organismiem un var izraisīt ilgstošu, nelabvēlīgu ietekmi uz ūdens vidi.

Dīzeļdegviela - 3. bīstamības kategorijas bezkrāsains vai dzeltenbrūns gaistošs šķidrums ar raksturīgu ētera (saldenu) smaku. Uzliesmojošs šķidrums. Tvaiki ir smagāki nekā gaiss un var radīt eksplozīvu maisījumu vidi. Viela kairinoši iedarbojas uz ādu, acīm, degunu un rīkli, kaitīgs ieelpojot var izraisīt reiboni, galvassāpes un nelabumu un bezsamaņu. Iekļūšana plaušās var izraisīt nāvējošu ķīmisko pneimonītu. Dīzeļdegviela var saturēt ievērojamu daudzumu aromātisko ogļūdeņražu savienojumus, daži no tiem tiek uzrādīti kā iespējamie vēža izraisītāji. Ilglaicīga vai atkārtota atrašanās vietas ietekmē var izraisīt orgānu bojājumus. Pastāv gruntsūdeņu piesārņojuma un saindēšanas risks. Toksisks ūdens organismiem un var izraisīt ilgstošu, nelabvēlīgu ietekmi uz ūdens vidi.

Etanols - - 2. bīstamības kategorijas bezkrāsains, gaistošs šķidrums ar raksturīgu asu spirta aromātu. 2. kategorijas viegli uzliesmojošs šķidrums un tvaiki. Tvaiki ir smagāki nekā gaiss un var radīt eksplozīvu maisījumu vidi. Var izraisīt vēzi, var izraisīt ģenētiskus bojājumus, kairinošs ieelpojot var izraisīt reiboni, galvassāpes un nelabumu un bezsamaņu. Nokļūstot acīs var kairināt gļotādu. Ilgstoši saskaroties ar ādu var izraisīt tās attaukošanos un dermatītu. Kaitīgs norijot. Var izraisīt nieru bojājumus. Var ietekmēt centrālo nervu sistēmu, radot satraukumu, galvas sāpes, reiboni, miegainību, samaņas zudumu. Vidē noturīgs, noārdās lēni gaisa skābekļa un fotoķīmisko reakciju rezultātā, kā arī biodegradācijas rezultātā. Izlietoto iepakojumu uzglabā pēc nacionālo vai vietējo atkritumu saimniecības norādījumiem.

PIRMĀS PALĪDZĪBAS PASĀKUMI

Nokļūstot acīs – nekavējoties skalojiet ar lielu ūdens daudzumu. Ja parādās iekaisums, kļūst neskaidra redze vai parādās un nepāriet uztūkums, griezieties pie speciālista, lai saņemtu medicīnisko palīdzību.

Nokļūstot uz ādas – noģērbiet netīrās drēbes un skalojiet ādu ar lielu daudzumu ūdens un ziepēm. Ja ādas kairinājums nepāriet, sazinieties ar ārstu.

Ielpojot – pārvietojiet personu svaigā gaisā un turiet miera stāvoklī, lai būtu ērti elpot. Konsultējieties ar ārstu.

Norijot – NEIZRAISIET VEMŠANU. Konsultējieties ar ārstu (pastāv risks iekļūt plaušās, īpaši, ja rodas nelabums vai kairinājums).

INFORMĀCIJA PAR TO, KĀ BRĪDINĀS UN INFORMĒS PAR RŪPNIECISKO AVĀRIJU UN KĀ JĀRĪKOJAS UN JĀIZTURAS IEDZĪVOTĀJIEM, KURI VAR TIKT IETEKMĒTI ŠĀDĀ AVĀRIJĀ

SIA “Circle K Terminal Latvia” **apstiprina**, ka ir noteikta kārtība (apziņošanas shēma), kādā notiek sadarbība ar avārijas un glābšanas operatīvo dienestu, kā arī to iesaistīšana avāriju likvidēšanā un ar to saistītās darbībās. Saņemot ziņojumu par avāriju, saskaņā ar operatīvās apziņošanas shēmu, tiek apziņotas visas nepieciešamās personas, iestādes un termināļa personāls.

SIA “Circle K Terminal Latvia” termināļa vadība, izvērtējot reālo situāciju, pieņem lēmumu par objekta Civilās aizsardzības plāna īstenošanas sākšanu, nosaka avārijas pagaidu bīstamības līmeni, kā arī pieņem attiecīgus lēmumus avārijas lokalizēšanai un izraisīto seku likvidēšanai.

Lai brīdinātu sabiedrību, rūpnieciskas avārijas gadījumā, kuras rezultātā var tikt apdraudēti iedzīvotāji ar bīstamo vielu toksisko iedarbību vai siltumstarojumu, tiks iedarbināta uz ēkas jumta izvietotā **trauksmes sirēna**, ko ar termināļa atbildīgās personas rīkojumu iedarbina apsardzes darbinieks.

Blakus esošus uzņēmumus informēs telefoniski par rūpnieciskas avārijas draudiem. Ņemot vērā, ka pie rūpnieciskas avārijas scenārija ar ārpusobjekta ietekmi iedzīvotāji netiks apdraudēti, to informēšana nav nepieciešama.

RŪPNIECISKO AVĀRIJU ATTĪSTĪBAS SCENĀRIJI

Rūpnieciskas avārijas termināļa teritorijā ir saistāmas ar bīstamu ķīmisku produktu noplūdi un šīs noplūdes sekām:

- produktam noplūstot veidojas un **izplatās vidē vielu tvaiki ar toksisku ietekmi**,
- noplūstot produktam **notiek tūlītēja noplūdes peļķes aizdegšanās**, izraisot nopietnu ugunsgrēku ierobežotā laukumā,
- pie novēlotas aizdegšanās sprādzienbīstamo tvaiku un gaisa maisījums var aizdegties ar tālāku

sprādzienu un sprādziena izraisītu gaisa **pārspiediena** vilni.

Rūpnieciskās avārijas bīstamība uzņēmumā SIA „Circle K Terminal Latvia” raksturojas ar noplūdušo produktu siltumstarojuma izplatību, kura, pie avāriju scenārija ar vielas noplūdi no lielākā rezervuāra var ietekmēt blakus esošos uzņēmumus (SIA „Neste Latvija” un SIA „Naftimpeks”). Apdraudējums dzīvojamajām vai sabiedriskām teritorijām sliktākā avāriju scenārijā no izplūdušā produkta degšanas nav sagaidāms.

INFORMĀCIJA PAR RŪPNIECISKĀS AVĀRIJAS BĪSTAMĪBU UN RISKA FAKTORIEM, KĀ ARĪ RŪPNIECISKĀS AVĀRIJAS IESPĒJAMO IETEKMI UZ CILVĒKA VESELĪBU, DZĪVĪBU, ĪPAŠUMU UN VIDĪ

Cilvēka veselību ietekmējošs **toksisko tvaiku mākonis** var izplatīties ne tika uzņēmuma teritorijā, bet arī vairāk kā 100 metrus ārpus uzņēmuma, tajā skaitā arī Laivinieku ielas rajonā. Degšanas procesā iespējama dūmu gāzu kaitīga iedarbība, kura var saturēt dažādus toksiskus produktus, kas var izraisīt akūtu saindēšanos vai cilvēku nāvi.

Bīstamajām vielām izlīstot, iekšēju aizdedzināšanas ierosinātāju esamības gadījumā notiks aizdegšanās, kas realizēsies kā pelšes **ugunsgrēks** ierobežotā laukumā. Pēkšņas aizdegšanās un/vai sprādziena laikā cilvēki būs pakļauti dzīvībai ekstremāli bīstamas temperatūras iedarbībai, smagu apdegumu gūšanai. Kā arī degšanas procesā iespējama dūmu gāzu kaitīga iedarbība, kura var saturēt dažādus toksiskus produktus, kas var izraisīt cilvēku nāvi vai akūtu saindēšanos.

Notiekot sprādzienbīstamo koncentrāciju aizdegšanai var veidoties **sprādziena izraisīts pārspiediens**, kurš var ietekmēt cilvēka veselību. Pārspiediena ietekme var sasniegt līdz pat 170 metriem no noplūdušās vielas tvaiku mākoņa centra, tomēr iedzīvotājus ārpus rūpnieciskās uzņēmuma zonas (teritorijas) sliktākā avāriju gadījuma pārspiediens neietekmēs. **Sprādziens** jebkurā darba vidē var būt ārkārtīgi postošs. Pēkšņas aizdegšanās un/vai sprādziena laikā cilvēki pirmkārt būs pakļauti dzīvībai ekstremāli bīstamas temperatūras iedarbībai. Siltums, kas izdalās degšanas procesā, iedarbojas kā uz ēkām, tā arī uz apkārtējo floru un

faunu. Papildus tam cilvēki var ciest no sprādziena viļņa izraisītas lidojošu priekšmetu iedarbības, kas var izraisīt bojāeju vai tā rezultātā var iegūt smagus miesas bojājumus. Sprādzieni rada arī ekonomiskos zaudējumus, kuru apjoms ir tieši atkarīgs no sprādziena lieluma (piemēram, bojāts aprīkojums, telpas, utt.).

Uzņēmumā identificētie riska faktori ir saistāmi ar pārkraujamajām ķīmiskajām vielām, to fizikālajām īpašībām un avāriju seku izpausmēm notiekot negadījumiem ar iepriekš aprakstītajiem scenārijiem uzņēmumā izmantotajām ķīmiskajām vielām (siltuma starojuma izpausme, tvaiku toksiskā ietekme un sprādziena pārspiediena ietekme).

Vielu noplūde var notikt tehnoloģisko vienību bojājumu dēļ, cilvēka nepareizas rīcības dēļ, vai dabas katastrofu izraisīta iemesla dēļ (piem., orkāns vai zibens u.tml.). Noplūdušās vielas iztvaikošanu un lēnu izkliedi apkārtējā vidē veicina bezvējš un atmosfēras inversija, savukārt tvaiku un gaisa radītā sprādzienbīstamā maisījuma eksploziju var izraisīt dabīgas izcelsmes (piem. zibens, statiskā elektrība) vai mākslīgi radīts uzliesmošanas avots (piem. cigaretes smēķēšana, darbi ar atklātu uguni, iekšdedzes dzinēju izraisīta dzirksteļošana u.c.). Izlījuša šķidruma aizdedzināšanu līdzīgi var izraisīt iepriekš minētie dabīgie vai mākslīgie aizdedzināšanas avoti.

RĪCĪBA SAŅEMOT BRĪDINĀJUMU PAR AVĀRIJU

- **Dzirdot trauksmes sirēnas signālu** – papildu informāciju par rūpniecisko avāriju un veicamajiem aizsardzības pasākumiem var saņemt, zvanot uz **SIA “Circle K Terminal Latvia” termināls tālrunim-67353785 un 67353761,**
- **Rīcība, atrodoties telpās** – saņemot brīdinājumu par avāriju vai sajūtot naftas produktu specifisko smaku no ārpuses, aizveriet un noblīvējiet ar ūdenī samitrinātu audumu logus, durvis, ventilācijas lūkas, dūmvadus. Neizslēdziet radioaparātu un televizoru, klausieties turpmāko informāciju. Avāriju gadījumos atstāt telpas atļauts tikai pēc atbildīgo valsts institūciju paziņojuma saņemšanas.
- **Rīcība, atrodoties ārpus telpām** – Saņemot brīdinājumu par avāriju vai sajūtot naftas produktu specifisko smaku, meklējiet patvērumu tuvākajā ēkā. Ja

tas nav iespējams, steidzīgi dodieties projām no bīstamās zonas perpendikulāri vēja virzienam (tā, lai vējš Jums pūstu no sāniem). Ja Jums ir apgrūtināta elpošana, samērcējiet jebkuru gaisa caurlaidīgu audumu ar ūdeni un elpojiet caur to. Ja tas nav iespējams, centieties aizrēt elpu vai veikt īsas, seklas ieelpas.

- **Ieklausieties** Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests (turpmāk – VUGD), Valsts policijas personāla sniegtajos paziņojumos pa skaļruņiem un izpildiet tos.
- **Nelietojiet atklātu uguni** un neveiciet darbības, kas izraisa dzirksteļošana vai ugunsliedzības rašanos.
- Ja iespējams, **pārliecinieties**, ka apkārtējiem ir zināms par avāriju un ir skaidrs kā rīkoties.
- **Sagatavojieties iespējamai īslaicīgai evakuācijai** drošā attālumā no bīstamās zonas, vai īpašos gadījumos - evakuācijai, līdzīgi ņemot personu apliecinošus

- dokumentus, zāles, pirmās nepieciešamības preces, naudu u.c.
- **Evakuācija** – informācija par evakuēšanas nepieciešamību un papildus norādījumi tiks sniegti ar plašsaziņas līdzekļu vai VUGD un policijas skaļruņu palīdzību. Ja iespējams, dodieties prom ar savu personīgo autotransportu, ievērojot VUGD vai policijas norādījumus un evakuācijas virzienus. Nepieciešamības gadījumā evakuāciju, pagaidu izmitināšanu, aprūpi un īpašumu apsardzi veiks atbildīgās institūcijas (attiecīgā pašvaldība, Valsts un pašvaldības policija, Nacionālie bruņotie spēki, Labklājības ministrijas iestādes) saskaņā ar teritoriālajiem civilās aizsardzības plāniem.
 - **Veselības stāvokļa pasliktināšanās gadījumā** (galvassāpes, vājums, līdzsvara traucējumi un vemšana) vērsieties tuvākajā medicīnas iestādē vai, ja Jūsu tuvumā ir cietušie, nekavējoties izsauciet Neatliekamo medicīnisko palīdzības dienestu pa tālruni 113.

NECELIET PANIKU UN SAGLABĀJIET MIERU!

AVĀRIJAS GADĪJUMĀ AICINĀM IEVĒROT OPERATĪVO DIENESTU RĪKOJUMUS, INSTRUKCIJAS UN PRASĪBAS!

SIA "Circle K Terminal Latvia" apstiprina, ka objektā ir nodrošināti nepieciešamie resursi, lai varētu rīkoties rūpnieciskās avārijas gadījumā, kā arī īstenot preventīvos pasākumus iespējamo avāriju seku samazināšanai, ierobežošanai vai likvidēšanai.

KONTAKTTĀLRUŅI

Vienotais ārkārtas palīdzības izsaukuma numurs: 112
Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienests: 113
Valsts policija 110

SIA "Circle K Terminal Latvia" terminālis: +371 26616077
SIA "Circle K Terminal Latvia" termināla vadītājs: +371 27126154